

ש ש ש

פעם מער צייטונג

דעזעס בלאט ערשיינט דריימאל וואך ערשיינט פאר עסטערייך-אונגארן... 11 געלטען 11 געלטען 11 געלטען

אויף דעזעס צייטונג האבן מיר יעדען מאן פארענטפערטן... דער ערשטער טאג

Nr. 100. נינטער יארהונג. פעסט. פרייטאג 10 אלול התרל"ז. Pest, den 24. August 1877.

דער קרוינע.

נעהמען וויר וועדער אונזערע צייטונג פארניגער נעמער צור האנד. נאך אונזער לינקס אס באלקאן זעהן וויר דא פאר דען טירקען בעזעצטען ארטע האלאפער אונד קאמאליק. אס 21-טען אויגוסט ווארען דא דא טירקען געגען דאס פאר דען רוסען בעזעצטען שפאק פארניגערונגען אים וואיאקה דעזעס דארף שפאק אלס אויך דא ענג-שטראסע, וועלכע פארן שפאק דורך דאס באלקאן-געבירגע נאך טראניא פיהרט, צו ער-אבערן. דאן טירקען אונד עס גען אן זינעס טאנע געלונגען, דאס דארף שפאק וועדער צו עראבערן אבער דא ענגע געבירגס-שטראסע צווישען שפאק אונד טראניא וועלכע מאן שפאק-אס הייסט קאנטען זיא נאך נעהמען דא דעזען שטראסע נאך פארן פילען רוסען בעזעצטען אונד דער קאמפף צווישען שפאק אונד טראניא ווערט פאלע צוויא טאנע דא ארמען סילי-מאן פאשא שטרעמען אפס געגען דא רוסען אים שפאק-אס קאנטען אבער דא רוסישען ארמע-רויחען נעמט דורכברעכען, אימער-דיק-טען גיט אונד פרישע טירקישע ארמע-אבטייל-לונגען געגען דא רוסען פארן ווארדען אבער עבענטאן פערמאל צווינגענען דא פערליכען איהר בידען זימען זונד זעהר בעדייטענער.

אויגוסט מעלדעט: דער רעכטע פליגעל דער טיר-קישען ארמען אימער סילימאן פאשא האט שאן רענגט דאס באלקאן-געבירגע צווישען טויענדיגן אונד בעבראויא איבערשטרעטען. יעצט אבער ווילל אויך דער לינקע פליגעל דער סילימאנישען ארמען דען באלקאן צווישען שפאק אונד טראניא איבערשטרעטען. דא געבירגס-שטראסע פארן שפאק נאך טראניא-נא ערריכט אינעם האדע פארן 700 מעטערן, עס וועדע דאדער קיינע ליכטע זאכע פאר דען טיר-קען דעזען פאר דען רוסען שטארק פערשטיגע האדע צו ערקלעטערן אונד צו ערשטרעמען. פיל ליכטע קאנטע סילימאן פאשא צו זינעס ציעלע געלאנגען ווען ער מיט זינעס רעכטען פליגעל פארן בעבראויא געגען טראניא דיקען וויר-דען ווארדען דער דארטיגען רוסישען ארמען אין דען רוסען קאמפף קאנטען. זיין היפט-ציעל מיט פאר אללעס נור דא וועדער-אינאנאמע טיר-נאויאס זיין, וויל טראניא דען אייגענטליכען שילשעל צום באלקאן-געבירגע בידעט.

אויסגאנג נאך איבערקאנט אונד. איינע רוסישע ארמע-אבטיילונג פארן 6000 מאן מיט מעהרע-רען קאמאנען וואלכע זיך געסען ווייטער דעם רוסען אסמאן פאשאס צווישן פלעיניא אונד זא-פ'א הינען דרענגען אונד דא פערבריינגע צווישען פלעיניא אונד זאפ'א אבטיילונגען. נאך מעהרשטיג-דיגעס קאמפף זונד דא רוסען מיט בעדייטענען פערלירטען צוריקגעשלאגען אויבערן.

צו ע ט י נ י ע 23-טען אויגוסט. זייט צוויא טאגען ווייטעט אין מארדערישע קאמפף צווי-שען דען טירקען אונד דעראוואנישען דען און באנטען. זיין ע 23-טען אויגוסט. דער עסטערייכ-אינגארישע געזאנדטע אין קאנסטאנטינאפעל ער-היעלט דא וויזונג זיך מיט דעם היימישען געזאנ-דער צום סילימאן צו בעגעבן אונד איהם אים מאפען איהרער רעגירונגען וועגען דער וויאמ-קוישען וועלכע דא טירקען אן רוסישען קריגע-געפאנגענען בעגאנגען האבען העלפטיג פאר-ווערע צו מאכען. אימער אונזערען פערשיידענען נייאקוישען בעשערעכען וויר דען פאלטיגען שריט דער ווייטען רעגירונג וועלכע נעמט געגען דא שרעמליכען רוסישען ניוואקוישען זאנערען נאר געגען טירקישע ניוואקוישען פראפעסארט - אונד גען האט זיך אויך אונזערע רעגירונג דען פאלטיגען שריטען דער ווייטען רעגירונג אן-געשלאסען וואס ווארדען אלוא וועגן מאן אונ-זעהר רעגירונג נעמטען דאס דא זעהר רוסישע פריינדליך אונד.

צו ע ט י נ י ע 23-טען אויגוסט. סעריבען וויר דא אין דען קרוינע געגען דא טירקען ציע-הען דא סעריבישע ארמע שטעהט שאן מארש-בעריט אונד פלעיניא-פערטיג. וויא אפס ווארדען שאן פאר דער סעריבישע טהיאנאמע אונד רוסיש-טירקישען קריגעלעך - אונד אבער נעמט דאס סעריבישן דורך דא אימערשטיגע אונד-רעך רעגירונג ערשטערע ווירד. עס דענקט זיך צו עסטערייכ-אונגארן וועלכעס בודיער שאן פיל אונגאנענדערמעס וואג צונועהען האטען ווירד עס אויך וואג צונועהן וועגן סעריביען אין דא טירקישא איינדיקט.

דא לאנע אויף דעם קריגענס-שיא-שלאפע אונד דער צישטאנד דער פאליטיק וועדען מיט יעדעס טאגע נאך פערוארדענע אונד פערווי-רענדער. וויא לאנגע שאן סילימאן פאשא אס באלקאן-געבירגע הערשאפט-ביימעט. באלד נאך רעכטס אונד באלד נאך לינקס שוועקען דאס עס איהם נאך געלינגען ווערען דא רוסען אס באלקאן צו שלאגען אונד זיך ערשטויער מיט מעהרע אדער מיט אסמאן צו פעראיניגען. אויך דער שטאנד דער פאליטיק היימטלאנד אונד עסטערייכ-אונגארנס דעזעס קריגעלעך-גע-נעמאכער אונד נאך אין זעהר דיקלער. הייסע האט עס וועדער דען אנטוין, דאס דעזען בידען דא-נעמטען אויף זייטען פאלימאן פאשאס דען דא זיא געגען דא ניוואקוישע טירקישע קריגעלעך-הינגע וויא זיא עס געגען פריינדליך אייפערע-טען וואס ווארדען אלוא וועגן אויך שאן דאס קליינע סעריביען איינען שטיין אויף דא טירקישא ווערשען ווילל וועגן געלעפאנט אונד טינגע אבער דען לאוען הערשאפטען דאן קאנן אויך שאן דער עזעל איינען שפאס אויף דענעלבען וואנען.

היינט פריה זונד הינד פאלגענען העפעטען איינגעשלאפען: פ ע ט י נ י ע 23-טען אויגוסט. דא שלאכטען אים שפאק-אס צווישען שפאק אונד טראניא היינען דאן אימער פארט. דא רוסען האבען בערייטען געהן טירקישע שטרי-אנדרשט אויף דען שפאק-אס ערשטויערונגען. היינעקאריטעט: צו ע ט י נ י ע 23-טען אויגוסט. דא אימער דער טירקען אויף דען שפאק-אס צו-רום צווינגען. גענעראל ארדענען אים טראניא נעהט דער טירקישען ארמע ביא טראניא צו הילפען אויך הייסע ערשטויערע סילימאן פאשא דא אונדערשט אויף דען שפאק-אס, וועדער דא אסמאן פאשא פארן לאויאן אים אבער סערוו פארטיקען וואלכע.

ב ו ק א ר ע ס 23-טען אויגוסט. דער געסטריגע פארמארש דער טירקען פארן לאויאן געגען סערוו ווארדען איינגעשטעלט אונד הייסע וועדער ערשטויערע. דא הייסען שטענען נאך אים-טער פאר סערוו. דער רוסישע פירסט טירקען ווילל זיך מיט זינגען ארמען דען פארטיקענען טירקען צווישען לאויאן אונד סערוו. ענטענען-ווערשען. אונד אויסגאנג דער שלאכטען צווישען שפאק אונד טראניא אונד צווישען לאויאן אונד סערוו אונד נאך איבערקאנט. ש ו ס ל א 23-טען אויגוסט. וועסטליך פארן פאקא אונד וואלא האטען דא טירקען אין זענענדיגעס געלעכט געגען דא רוסען. דא הייסען ווארדען צום קריגעלעך געצוואנגען. און דעזען גענעד אסטליך פארן בעלא קאמאנדרעט סערו-פעט פאשא. דאס היינע-געלעכט הייערע נאך אימער פארט, סערוועט פאשא ערהיעלט פער-שטערקונגען.

פ ע ט י נ י ע 23-טען אויגוסט. פאר דער הייסע רוסישעס אונד פארן אונגארן, שומלא אונד שומלא מאכען דא טירקען פילע פער-ו-כע דא רוסישען וואס-אפאטען צו דורכברעכען. (אב דעזען פערזוכע סילימאן זונד - דא פארן שוויגע דעזען רוסישע העפעטען) ב ו ק א ר ע ס 23-טען אויגוסט. לויט איי-געלאנגענע נאכריכטען ווירד זייט געסטען פריה ביא פלעיניא איינע שלאכט געשלאגען, דערען איינע רעפעטע אים אריינאפעל פארן 23.

אבנעשטישען. היער אין פעסט האבען דיעזער מאנע צווייט וויינישע שניידער-געוועלען מיט איינער שענדע איהר גליק צערשטישען. דאס בייזען דעם געוועלען וועג צעטען נעם-ליך איינע קליינע סומע צוזאמען אין דיא לאסטעדיג. — דא איין שניידער דעם אנדערן דאס "יעשקאנא" ניכט שטייט, נאמען ווא איינע שענדע אינד ערשטישען דאס "יעשקאנא" אין צווייט שטיקע דאמיט יעדע איינע שטייל דאסאן בייא ווי האבען. דיא 3 נומערן קאסען גליקליך הערויס. דא שטעלשע עם ווי יעדאך הערויס. דאס איינער דיעזער אונזליק-גליקליכען שניידער-געוועלען לען זיינע העלשע דעם יעשקאנא פערלארען האט. דער שונא קאנסע נאסירליך ניכט ביהאבען ווערען. דיא העררען ווערען נון וויסען דאס אויך שניידער-געוועלען אכט נעכטן מיטען. דיא 8 מיט איינע שענדע צע-שניטען ווערען זאלל.

מעלנראשישע דעפעשען.

היינט פיה זינד היער פאלינערע דעפעשען איינערמאפען:
אדר'א נאפעל 21 טען איינעס.
 פאן האלפאען אויס צאנען דיא שריקען נאך שיש-קא אינד האבען אויך שאן דען שיש-קא-אס אין איהרען הענדען. — דיא ערשטערמינד דער פאס-טינג ניכטמיט דורך דיא מאנטענעריינער בעשעט-טינג ווי ניכט.

בוקארעסט 21 טען איינעס. דיא היסען ווערען באלד איהרע סהעטיקייט ווערען איינפעהעטען. דער אננרשט אינד דיא שריקען ווער שאן איבערמאדען בענינען.
קאנסטאנטינאפעל 21 טען איינעס. נאך איינער צווייטען אפסטעטירונג ווארדען 560,000 מאנן צוזאמענגעבראכט. פאן דיעזען מא-שירען 500,000 מאנן נאך אדריאנאפעל, זאפיא אינד אנט-דערען פינקטען בולגאריענעס 60,000 מאנן בלייבען אין קאנסטאנטינאפעל.
יוארושאי 21 טען איינעס. היער אינד אין נאנן רוסיש-פאלען העררשט דער נאסטע שרעקען, אינדעם מאן היער דיא נאכריכט פער-ברייטעטען. דער רוסישע קאדעק האבען דען בנד-שעקל ערשטוהילט. דיא ערשטע ווינע זילבען-אינד נאך-דערשעהען צו קרינעם-ציינעקען אויסלעפען מיטעט פיעלע פיהרען דאהער איהר נאך אינד זילבער איבער דיא נענצען.

נעשעפטבערייטע

פעסטער פרייען.
 וואללמארקט. דער מארקט אויס פאן פיעלען טיפערן נעכטעם עם פיעדע אינע דענאך קיין לעבאפאפעס נעשעפט שטאט. מיטטעל-פיענע אינד מיט-שטעל. סטובאלען האבען דיא פאלען ויל-מאקע-שטיי-עדיצעלע. סטובאלען וועלכע אויך אויס 1 ביי 2 נולדען איבערשטישען. אין קאסטובאלען סטויס-צווישען אינד זאנר וואללען האבען ווי דיא פרייען אויס 2 ביי 3 נולדען

נענען דיא ויל-מאקע-פרייען נעדרוקט. אין באנאטע צאקעוואלען וינד ענפאפאלס וזהר נעדרוקט פרייע פאן 49—50 נולדען. עם דירשען ביי היינט 5000 מעט-צער פערזויכט 50.
 נעט פרייע-נעשעפט. פאן 111 צען וואר נעם-טערן פיעל צו מארקטע נעבראכט. דער פערקויף וואר 1.1 מ. פערזויכט ווארדען 35000 מעטצער.

111 צען 3 טהויס 1100	מעטצער צער 79'5 קולא
1145 נולד.	900 מעטצער צער 79'5 קולא 11'60 נולד.
100 מעטצער צער 79'5 קולא	11'60 נולד. 100 מעטצער צער 78'3 קולא
1150 נולד.	300 מעטצער צער 78'5 קולא 11.45 נול.
111 צען פער טעטעטעבער-קאטאכער	10.35 — 10.40 נולדען.
קוקורויץ פער מאי	6.50 — 6.60 נולדען.
האפער פער טעטעטעבער	קאטאכער 6.50 — 6.57 נולד.

רעסעס (קא ה ל) פער אוינט-טעטעטעבער 187/187 נול. באנאטע איינעס 187/187 נול.
 ווינער שראכט-פיעהס מארקט. דער אויס-פריעק אויך דעם ווינער שלאכט-פיעהס מארקטע אס 20 טען ד. מ. בעטויג 4936 שטיק. דאסאן ווארען: 1725 אונגארישע 2756 פאלנישע אונד 455 דייטשע. — דיא פרייע שטעלל-טען ווי פער 100 קו: אונגארישע-אסט-קאנסען 53 — 60 נול. — פאלנישע 51 — 59 נולד. דייטשע 56 — 60 נולדען.

פערמאנאריינען יעדאפען: מאיר בריי רוי.

אנצייגען.

הודעה רבה לר"ק. ליהודים ולספרים!
 מאהר שיש בידו כמה כתבי תורה מגדולי זמנינו. ומה שראוי אלה לפני אוני בני עמי ישראל. את די שאני טובת ספר בתכלית חובי והול. גם יש לו ספר שנים לספרים ומספר חסידים גדולים ברצינות מקור על בקשר של הארץ זיל במחור 4 נולד 70 קרוי. ומספר בלי מספר 2 נולד 70 קרוי (הלווקה לפחות 5 זנות לפלין. לו יחיש רבאסט) ומזוהר. ולספרים הפרשיות לתפילין קטנים 60 קרוי ולגדולים 80 קרוי על קלף שליל בוני. הכל בחכשר גמור. לכן כל אהב נפש ופנה אליו על האדרעסטע: **MORITZ HOSNER** Gesetzzollenschreiber. in Ragendorf (Ungarn).

מאנקורן.

אין דער היינטיגן איזאעלישען קולטום-נעמיינדע אויט דיא שטעללע איינעס ראבניאסט-פערזויערען שיינ וויין דער אינער פארבע-טער. שחט יודק אונד בעל קורא זיין מיט ביי 1 טען טעטעטעבער לוי צו בעזעטען. יאהרעם-געהאלט 300 נולד. בעכסט פיערע וואהנען צוויי קלאפער האלן אונד זאכטיגען נעכטעמאל-מענטען. דער אקצעטירטע פיהרש איין זעלב-שטענדיגעס ראבניאט אינד אינטערליענט נאך קיינעם ראבניענער. בעפארצינד ווערדען דיא וועל-

בע אין דייטשען אינד אונגארישען נענעטשטענען אונטער-היינטיגע קאנטיין וואפיר עקסטרא-בעזאח-לונג העלפאלט. הייערע העלפער-הייערע האבען צו איינעם פראפעסארא צו ערשינען. נור דעם אקצעטירטען ווערדען דיא רוינעשטענען פער-ניטעט. — דיאנרש-מעללעך. (בייא דארטן שאמא-היער קאפיטאט) איינעס 1877.

אין יונגער מאנן

דער פיער דעאל-קאסען אבסאלוירט האמוא-היבער ער ציינטיסע בעזעטען זיינע איינעס עננטיסע אבער ווי דורך איינעס שטריאום ערווארב אינד אין פאלענען נענעטשטענען אינטעררוכט ערטהיילען קאנן. נעמליך: היינט-דיש ספיק דקדום. שלחן ערוך. קאלגראפיע סע-נאראפיע. ציינען. ארוסהמעטק. נאראפיע וועלטשטישע. נאטורשטישע. פיוק. דיטע אלגעברא. נעמעטריע. העברעאישע היישע אונגארישע פראנצויזישע איטאליענישע. לאטיני-שע. ענלישע אינד רומענישע שפראכע. זיינעט דיא השון הבעיל אין איינעס אדדענשליכען היינע איער איינער נעמיינדע איינע לעהרער-שטעללע צו ערהאלטען. — אדרעסטע לייטעט:

Heinrich Hirsch in Barátos, l. p. N-Borosnyó. (Háromszék)

פיר אוראליטישע עלטערן

דער געפערטישע ניטט איינע צאלונגע אויס דער פראיינטיג דיא היער ניטאזאל. העאל-איער האנדעלס-שילען בעזעטען אין נענעליכע פערשפאלענען אינד איינעס. דיא בעריינגען זעהר ניטט.

עסעס. אויס איינעס 1877. Eleasar Seligmann. Schuldirektor (Pfeifergasse No. 11).

ווי נעמען זיינע פערזאנאסטען. דיענעס פאלדע הויז אלל דענען איינעס בעכסט צו עספעלען וועלכע איהרע קינדער נאך פעסט נעכען אינד וועלכע נומ-פער-אויס וויסען וואללען.

יאברו עניים וישבעו!

איד בעקערע מדי. אלל יענען וועלכע דא-הויף נעמיש לענען. נור יאהרהאלפט טה-קאסט צו נעמישען היינטיש דיא מיטטעלינג צו מאכען דאס איך האמבאנאסטע ניי 9 אין נאסט-הויז ער-אפגעט האבען זיי יעדער בר ישראל בלי שום פקסן נענעטען קאנן. איך קינדע נעמעט איך אין נענעליכע פערשפאלענען דיא דער שטענע-טען רעליגיאזען איבערוואכען טהילהאפטיג ויער-דען זאללען.

קלמן פראנקל.

פרייטע				זונטיג			
פרייטע	קולטור	פרייטע	קולטור	זונטיג	קולטור	זונטיג	קולטור
14.50	105.85	14.50	105.85	14.50	105.85	14.50	105.85
19.25	5.73	19.25	5.73	19.25	5.73	19.25	5.73
19		19		19		19	
120	9.71	120	9.71	120	9.71	120	9.71
60	9.71	60	9.71	60	9.71	60	9.71
22	59.65	22	59.65	22	59.65	22	59.65
26.50	11.87	26.50	11.87	26.50	11.87	26.50	11.87
74.50	1.26	74.50	1.26	74.50	1.26	74.50	1.26
74.25		74.25		74.25		74.25	
92.50		92.50		92.50		92.50	
פרייטע-פרייטע				פרייטע-פרייטע			
74.50	3.26	74.50	3.26	74.50	3.26	74.50	3.26
74.50	107	74.50	107	74.50	107	74.50	107
74.50	112	74.50	112	74.50	112	74.50	112
74	114.50	74	114.50	74	114.50	74	114.50
84.75	133.50	84.75	133.50	84.75	133.50	84.75	133.50
81.75	25	81.75	25	81.75	25	81.75	25
98.25	14.25	98.25	14.25	98.25	14.25	98.25	14.25
75.25	162	75.25	162	75.25	162	75.25	162
90.75	28	90.75	28	90.75	28	90.75	28
90.75	92.50	90.75	92.50	90.75	92.50	90.75	92.50
79.50	17	79.50	17	79.50	17	79.50	17
79.50	12.75	79.50	12.75	79.50	12.75	79.50	12.75
79.50	14.75	79.50	14.75	79.50	14.75	79.50	14.75
79.50	28.75	79.50	28.75	79.50	28.75	79.50	28.75
79.50	29.25	79.50	29.25	79.50	29.25	79.50	29.25
79.50	14.50	79.50	14.50	79.50	14.50	79.50	14.50
79.50	37	79.50	37	79.50	37	79.50	37

אין הומעניען פֿיר יעדען דורך אין איינזעכאנא-
אונליק געשטאטעטען סאלדאטען 1000 פֿראנקס;
פֿיר יעדען אפֿצויער הונגעניק 12,000 פֿראנקס צו
צעהלען האבען. עס זינד דיעס אלגענעפֿאלט
פֿיר אין זאלך רוסישעס געזינדעל נאר צו האפע
פֿייזען איינזעכעס שיינע עס; דאס דער רוסישע
קאווער הייבט איינע געלד-שפעקולאציען און
איינע האבען פֿאַר וואַסן בערייטע האבען זייער
יא דא מיטטהיילונג געבראכט. דאס דא רוסישע
רעגירונג אים הינבלעט אויף דא לעבען
שטאטס-קאסען עס געשטאטעט האט. דאס
יעדער מיליטער-פֿעלדזשינג פֿיר 1000 פֿראנקס
זיך פֿאַם מיליטער-דיענסטע לאַזקלען קאָנגע. זיך
גלייבט דער רוסישע קאווער, אויך אים דען גע-
טראַטעטען סאלדאטען אויף דיעזע זיינע געלד און
רוסישלאַנען זיך קאָנגען. דא שפעקולאציען הייבט
ניכט איבעל. דא בעזייזט יעדאך נישט וועלך
איינזעכערע געלד-נאָסע דאס דאס רוסישע רעגירונג
צו קעמפֿען האט זיינע זיאן צו זאלך האכט
קאסיען מיטטעלן זיינען מיט אים זיך דאס
נאָסאנע געלד צו קווענס-פֿיהרונג געשאַפֿען
צו קאָנגען.

(איינן סלוינגער רוסישער
סריע אין איינזער און אין אראד
געשייטענדיגע אינאוישעס בלאַט געשייטעט
פֿאַלגענדען סטוריו-קאָמיטען פֿאַלל: אין קווער-
מיש (שטאָנאָדע קאָמיטעט) אינטערהעלען זיך
דיעזער טאנע מעהרערע ביינע דאס איינע
וויטשהווען וואָס אַסטרולד אויף פֿעל אַפֿא-
ליטיק געשריבען וואַרדען. דא טוען לייטע זיא-
רען געוויס מעהר פֿאַן דעס איינזעכערעניקען זיינע
בעזייטערע, אלס פֿאַן אַהרעך טרייטע גע-
פֿירטעניקען עס איינזעכערע דא פֿעלע רעדען גע-
האַלטען אין וועלכען נאָטירליך דא שרעקען אין
דען וויסען געשאַפֿען וואַרדען וועהרע פֿאַן
דא רוסישע מיט הייט אונד אראד אין דא הייסען
טע האַלע פֿערווישטע. אויך איינזעכערע און
זער געוועלשטאטע וועלכער נאָך קאָנגע ניכטערן
וואַר אַלען זיך איבער דיעזע וויטשהווען-
פֿאַליטיק און זיכסען לויטע מאַכען. ער ערהאַב
זיך האַרע מיט מאַליכעס ערנסטע וועלכעס פֿאַן
זיינע זיצע אינר ריעף אים: שוויגע דאך
איהר לייטע איהר ליעכט יא נישט העסחאלב דא
טירקען וויל דא מינען ווין טירקען דרעפֿען אין
פֿאַלע דעסען אויף איהר מעהר ווין קאָסען אַך
טרייבט אבער קיינע זיינע פֿאַליטיק אַך וואַרע
דאָרע קייט אַך דאס דא רוסישע נאָך אינאָרן קאָם-
טען דאָס אַך מיט איהנען אַנשליסען קאָנגען
— קייט יעדאך וואַר דיעזער זאטן איינזעכער-
כען. אלס איינער אים דער געוועלשטאטע אין
הייכער ביינע פֿאַלל צוין איינזעכערע אים דער
טאטע איינע קיינע שטאַלע זאך אינר אויף דען
שטאַט-פֿאַנגע צווייטאל פֿיערעטע. ביינע שייטע
טרעפֿען ניכט-דא ריעף דער ביינע וויטשהווען אים
וואַרע. דא רוסישע. דא קאָסעטע מיר ניכט
לעבענדיג אַפֿאַן: רוסישע פֿיערעטע דיעזעל-
כע אויך איינע דרעטען זיך אַב דער דען זאטן
אויטשהווען מעשען ווייטקולד דראַן. נליכערע-
ווייזע אים דא וואַרע קיינע לעבענס-געפֿעהרלי-
כע. זיך דער ביינע ווירד זיינע איינזעכערע
טירקען-פֿיינזעכערע בייט שטראַנערייכטע גע-
וויס אכסעסען מיטסען. אַללין אויך דער אַנ-
שאַסענע ווירד זיך וויסען דאס אַך ערהילכער
טאטן ניכט איינזעכערע אים שטאַט אלס רוסישע-
פֿיינזע געלשען דאָרף.)

(אונדער פֿאַר עס אים דיעס
רוסיש-טירקישען סריע אין
אויפֿען.) דא וועלט-בערוהסטע ענלישע ציי-
טיג שייטע האט איינען ווישען בערייכט-ער-
שאַסער בייא דער טירקען ארמעע אין בא-
זאטן. איהר ריעזע שילדערעט דאס לעבעטע גע-
פֿעכט צווישען דען טירקען אינר רוסישען אין דער
גענער. צווישען באַזאך אינר ערוואַן פֿאַלענ-
דערמאסען זיינע וואַר ערשט גענען אַך
מיטטענאכט אים דא איינזעכערע דען געפֿעהר-
העלט איבער דאס אראַט-געברעג (הר אראַט)
צו מאַרשירען. איבער דאס אראַט-געברעג
דער בענע אראַט אים יא גענען דרייא פֿיער-
טעל מיליען האַרן פֿראַטע אַך מיך, באלד אבער

ערפֿעהר אויך דאס וויר איינען ניסען טהאל-ווען
צו מאַרשירען האבען. וויר זאָהען אויף דיעזעס
מאַרשע צו איינזעכערע ליינען זיינע דען 1788 פֿיס
האָהען אונד שטאַלען בערג אראַט. דער זיך
ווישען קאָנגע פֿאַר יאָהר-טווענדיקע דא אַרבע
פֿאַן נאָאָ (דא תיבה פֿאַן נה) אויף איהם גערוהט
האט. אלס אויך היפען נאָך אין מינער ווענער
אין דער ביכעל געלעזען האַטען. גלייכטע אַך
ווייטקולד ניכט דאָרף. דאס ריעזע אראַט נאָר
עקסטרירע. אונד דאס אַך איהן איינע מיט אַי-
גענען איינען געהען ווערען. אין טרוישער אַפֿע-
ציער זאנעט מיר. דאס ריעזער בערג אויך איינע
פֿיער געשייטען העכטע. זיינען נישט הייסע ריעזער
בערג זיך נאנעס פֿיער אויף דא פֿעלדלעכען
רוסישען איינזעכערע ווערען. זאנעט אַך אינר דער
ווערע עס ווען אַך זינד-לויטע (דאס בעל) דא
פֿאַם נאנען ערד-באָדען היטונע-שוועסטען וויר-
דע אונד דער אראַט אויך אינזער רעסטער
ווערען. וויר העכטען נאָך פֿעלעס פֿאַן דיעזעס
דאָרעכט-באָדען בערען געשראַפֿען אבער פֿאַטע-
ליך האַרשען וויר מעהרערע שייטע אַפֿיערען. —
דא פֿאַרדערסטע ריעזע דער מאַרשירענען אַר-
מעע וואַרדען פֿאַן איינער פֿאַררויטען רוסישען
ארמע-אכטוהילונג אַפֿערייכען. עס געשטאַנד
אין לעכאפֿטעס געפֿעכט. דא געוועהרע מאַט-
טעלען פֿעלע רוסישען אַרען אים היטעריאלט.
וואַרעס אַך אבער באלד פֿאַרדענעט אינר יעדער-
געמאַכט וואַרדען. אינזער אַר-פֿאַטע נישט אלס
ער פֿאַר יאָהר-טווענדיקע דאָס אַבען אויף זיינעס
בערען ריעזע. דאטע פֿעלדלעכט ניכט דאָרף,
דאס זיך דא הייסע זיינע נאכקאָסען גענעזיטיג
דאס בלוט פֿערייכען ווערען. דאס געפֿעכט
וואַרדען איינער לעכאפֿטען. עס וואַר באלד
צו איינער שטאַט איינזעכערע. אַך אונד מיין
גענלייכער געפֿאַנדען אים אים נאכטראַב (דאס
אויט דער היטענע טהיל איינער אים זענע בע-
גרייכענען ארמעע) אונד שטאַנדען אויף איינער
זעמלעכען אנהאָע. ווערען זאָר ריעף מיין בע-
גרייכער. ווערען זאָר דאָס איינען אים טיעפֿען
טהאלע ריעף איינע אַנעט שאַר אַדערבאַר-
געקליידערע מעננער הערפֿאַר אונד ווענער זיך
קעמפֿערע זיינען דא רוסישען אַך נאָס טעלל
זיינע פֿערייכערע. זאָה אַך נאָס טעלל עס
וואַר נאָך זאָר צעמלעך היטעל. דער מאַרען נישט-
טע וואַר אַכער דער געכעל אים טהאלע יאָר
זענער ריכט. אונד אַך זאנעט זיינעס בענלייכערע,
דאס איהן בלאָס איינע געכעל-שייטע. וועלכע וואַ
איינע שאַר. דרייא-געקליידערע מעננער אים-
ווערען געשייטען האבען ווערען. זיינען (היעף ער)
עס אויט קיינע זונעס-שייטע. אַך האבען עס
איינזעכערע זאָן מיר העלדלעכעס טאנע בענלייכערע
וואַר פֿאַן זענער טיעפֿען בערען-שליכט אַפֿט קיינע
הייזע אונד ווייא-געקליידערע מעננער הערפֿאַר-
קאָסען אונד בייט אַנבליקע איינעס פֿעמדען
גענישען ווערען פֿערייכערען. דא אַפֿערייכע
בענלייכערען אין ריעזער זענען האַלט זיא
פֿיר בערען-טעלען וועלכע דא איינזעכערע טענע
דיעזעס בערענס בעיאכען אבער אין דער הייער
אונדענענדיקע פֿערייכערע גענער האַרט מאן זיא פֿיר
דא וואַרע מאַזעס (בני משה). וועלכע זייט יאָהר-
טווענדיקען אַפֿאַרלעכען זיא אַפֿט אין ריעזער גע-
נער אין קיינע אים אַנעטע אַזע. ריעף מאן
דיעזע קיינען מעננען הייערע. פֿעלע ווען
אין פֿערייכען האַלטען זיא פֿיר דא נאכקאָסען
דער צעהן שטעמט (עשרת השבטים). — זענען
ערשט האבען אַך ערפֿאַהרען. דאס מיין בענליי-
כער און פֿערייכער זענען אים אַך לאכטע איבער
זיינע איינזעכערע מיך. זאָן פֿאַר 16
יאָהרען אין דען צווייטען געלעזען צו האבען דאס
מאן אים קייט-אום-געברעג. דא דאנעטאן אין
דער זענענער דעס קאפֿשישען מעדעס. דא צעהן
שטעמטע אראַעלעס געטרעקטע האט. זאָן זיך
אבער נאכער ניכט בעשטענעטע. אַך זאנעט
האָהר זיינע מיליטערע לעבעלד: דא צעהן
שטעמטע ווערען זיך זענען פֿאַם קייט-אום-
געברעג אין דאס אראַט-געברעג פֿערייכערען
האבען קאָנג דען ריעזער בערג זיא פֿעלע מיר-
ליאָנגע מענישען פֿערייכערען. — זענען דאס זיך

אויך דא ארטיילערע צו פֿיערען בענאָנגען. ווערען
אונד בייזענער אונד קראַכענער פֿלאַנגען דאס באַט-
כען דאס פֿערייכערע געמאָרען נעמראַך ווידערהאַלעט
אים בערייכע צו פֿעלען מאַלען. דער פֿילדער-
דאספֿע אונד דער פֿעלעס געכעל וואַר איינע געמאָרען
זיינען געזיכט-קרייז. פֿלאַטעליך ריעף ווערער
מיין בענלייכער: "זענעט! זענעט! זענעט! זענען דא
דאך ווירמליך עטוואַס. דאס וואַר איינע געמאָרען: אַך
מילינער נישט-געקליידערע מעננער איינזעכערע
עס וואַר אלס אַך זיך איינע געזען וואַלכע גענען
דא רוסישען ריעזען געצאָנגען העכטע. — איינזע-
צו ערנליכערען דא האָרען בערען-שטעמטען
פֿאַם האָהען זיינע דער איינזעכערען זאָנגען
דא וואַלכע וואַר פֿערייכערען: "זענען! זענען!
האַטען אַך פֿאַן אַללען זיינען ווערען. דא רוסישען
זינד אין אַך פֿעלכע געמאָרען. טערייאַפֿען מיטען
זיך אויף דא שטראַסע נאָך ערוואַן צוויקענען.
— אַך קאָנגעט מיך ניכט גלייך פֿאַסען. דא
בערען-שייטען לייכטעטען. אלס אַך אַב זיא מיט אַי-
נעס האָהען פֿיער בערעקט ווערען. מיין בענליי-
כערע וועלכע אונד זיכטע פֿאַללער פֿערייכערע דאס
דא רוסישען פֿאַן דען מילינען מאַזעס-קיינערען בע-
זיינע וואַרדען. אַך אבער האַלטען נאָך הייסע
דיעזע נאנען ערשיינען פֿיר איינע זונעס-שייטען.
וועלכע דער ריכטע געכעל אונד דער פֿילדער-
דאספֿע הערפֿאַרענדיקען האבען. וואַר אַפֿט צייט
אויך איינע געוואַלדיקע וואַלכע זאָנגען-
כאָנגען אונד וואַרדען פֿערייכערע געשטאַטען. — זאָ
שדייכט דער בערייכט-ערשטאטער דער "שייטע".
טערייאַפֿען זיינע ביינע אַך דאס רוסישע
צייטען פֿאַם אַהרען רוסישען בערייכט-
ערשטאטער בייא דער ארמעע דעס בענלייכערע
טערייאַפֿען איינע שילדערען איבער דיעזעס גע-
איינער אַנדערע הייסע: דא רוסישען וואַרען בע-
הייט אים פֿערייכערע זאָן וואַרען דא געשטאַטען
רייען דער טרוישען ארמעע געדינענען טהאלע
אלס פֿלאַטעליך איינע דומעטע דרייא-פֿאַסען.
טען אים בערייכערע טהאלע פֿערייכערען. דא געמאָרען
(בערען-ניכטער) זיינען אים זען בערען-שליכטען
געקאָסען אינר העכטען פֿעלען רוסישען ריעזער-
דען געשטאַטען. דייעזע דומעטע לאַכערע פֿאַר אונזער
דען דומעטע סאלדאטען לייכערען איינזעכערע קאָם-
מאָרענערען מאן פֿאַרשייטע אונד שייטע איינ-
נע זענער: אַללין אַללעס וואַר פֿערייכערען.
אונד טערייאַפֿען מיטען זיך צוויקענען. טע-
דאָרפֿען ווירד זיך נאָר מעהר ניכט טרוישען. פֿאַן
ערוואַן נאָך באַזאך איבער דאס אראַט-געברעג-
נע צו מאַרשירען ער ווירד זיינען זען פֿאַן ער-
זאָן נאָך מאַיאַנאָה געמאָרען מיטען.

(אוינזער קאָנגע אונד קראַנג
פֿאַן זיינען פֿערייכערען פֿאַם 8 טען
בני צייט 12 טען געשטעמטען אין קאָשי אונד פֿאַם
18 טען בני צייט 18 טען געשטעמטען אין צעלער
פֿערייכערען אים אין דיעזען אַרשטאטען דען
גראַסען מיליטער-געשטענדיקען בייזע-וואַרען.)

(איינן ברייער דעס פֿראַנצא-
זיישען קולד-טען טעניס פֿערייכערען אין
דען פֿאַרזינד אַבער-דא בני צייט.)
ווי האבען בערייכט פֿאַר מעהרערען מאַנשען פֿאַלענע
דעס מיטטענלייט: איינע ווייזע פֿירט מיטען אין אַי-
נעס פֿאַרזינען פֿיערען געפֿענעטען איינע שטראַסע באַסיקען,
זען האַטען אין געלייכערען קייט בייא זיך אַך אין
איינע שויערע קראַנקייט פֿעלע רען וועלכע דעס

